

Författningssamling

Finanspolicy för Oskarshamns kommun

Fastställd av kommunfullmäktige 2011-09-12, § 132

Gäller från och med 2011-10-18

Innehåll

1. Inledning

- 1.1 Syfte med finanspolicy
- 1.2 Bakgrund
- 1.3 Målformulering
- 1.4 Giltighet och uppdatering

2. Organisation och ansvarsfördelning

- 2.1 Schematisk bild över organisation och ansvarsfördelning
- 2.2 Kommunfullmäktiges ansvar
- 2.3 Kommunstyrelsens ansvar
- 2.4 Kommundirektörens ansvar
- 2.5 Finansrådets ansvar
- 2.6 Ekonomiavdelningens ansvar
- 2.7 Intern kontroll
- 2.8 Attestinstruktion

3. Generella principer

- 3.1 Etiska hänsynstaganden
- 3.2 Ägarpolicy

4. Kassaförvaltning

- 4.1 Hantering av likviditetsrisk
- 4.2 Mål för kassaförvaltningen
- 4.3 Ränterisk
- 4.4 Medelöverföring till likviditetsförvaltningen eller från skuldförvaltningen 6

5. Likviditetsförvaltning

- 5.1 Mål för likviditetsförvaltning
- 5.2 Tillåtna emittenter och motparter
- 5.3 Ränterisk

6. Skuldförvaltning

- 6.1 Upplåning koncernen
- 6.2 Upplåning kommunen
- 6.3 Målformulering
- 6.4 Hantering av risker vid upplåning
 - 6.4.1 Valutarisk
- 6.5 Övrigt

7. Övrig långsiktig medelsförvaltning

- 7.1 Bakgrund
- 7.2 Analys
- 7.3 Mål
- 7.4 Allokering och riskstrategi
- 7.5 Tillåtna tillgångsslag
- 7.6 Tillgångsfördelning

- 7.6.1 Totalportföljen
- 7.6.2 Aktieplaceringar
- 7.6.3 Räntebärande placeringar
- 7.6.4 Alternativa investeringar
- 7.6.5 Index
- 7.6.6 Valuta
- 7.6.7 Investeringsfonder

8. Motparter och förvaring

- 8.1 Motparter
- 8.2 Förvar

9. Selektion och avvecklingskriterier för förvaltare

- 9.1 Val av förvaltare
- 9.2 Extern förvaltares behörighet
- 9.3 Formella handlingar
- 9.4 Andel av kapitalförvaltarens förvaltade kapital
- 9.5 Urvalskriterier
- 9.6 Utvärdering av förvaltare och fonder

10. Rapportering och uppföljning

- 10.1.1 Rapporteringens syfte
- 10.1.2 Ansvar
- 10.1.3 Rapportering
- 10.1.4 Rapportering från externa förvaltare och extern riskkontrollfunktion
- 10.1.5 Årsrapport
- 10.2 Uppföljning
 - 10.2.1 Uppföljningens syfte
 - 10.2.2 Årlig utvärdering
- A.1.1 Marknadsrisker
- A.1.2 Ränterisk
- A.1.3 Valutarisk
- A.1.4 Likviditetsrisk
- A.1.5 Kredit och motpartsrisk
- A.1.6 Aktiekrsrisk
- A.1.7 Matchningsrisk
- A.1.8 Likvida medel
- A.1.9 Räntebärande placeringar
- A.1.10 Aktieplaceringar
- A.1.11 Alternativa placeringar

1. Inledning

I enlighet med gällande lagstiftning och med syftet att tydliggöra förvaltningsuppdraget avseende hantering av kommunens finanser har Oskarshamns kommun upprättat denna finanspolicy.

1.1 Syfte med finanspolicy

Finanspolicyn ska vara ett styrinstrument och ett hjälpmedel för de personer, inom och utanför kommunen, som dagligen arbetar med den finansiella verksamheten. Genom att ansvar, befogenheter, avkastningskrav och regler definieras och klarläggs skapas förutsättningar för ett snabbt och riktigt beslutsfattande. Finanspolicyn delas upp i tre delar: kassa- och likviditetsförvaltning, skuldförvaltning och långsiktig medelsförvaltning.

1.2 Bakgrund

Från och med verksamhetsåret 2000 har staten påfört kommunerna ett balanskrav. Balanskravet innebär att kommunen måste presentera ett nollresultat i ett treårsperspektiv. Detta ställer krav på att kommunen måste hushålla med sina resurser och samtidigt skapa en marginal för fluktuationer på de finansiella marknaderna som återspeglas i kommunens finansnetto.

Kommunallagens 8:e kapitel innehåller vissa bestämmelser om den ekonomiska förvaltningen i kommuner. Enligt § 2 ska kommuner förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet tillgodoses. Vidare i § 3 a anges att fullmäktige ska meddela särskilda föreskrifter för förvaltningen av medel avsatta för pensionsförpliktelser.

1.3 Målformulering

Kommunen förvaltar tillgångar och skulder av olika karaktär. Det övergripande målet är att kommunen ska kunna hantera sina olika åtaganden samtidigt som de finansiella kostnaderna hålls så låga som möjligt. För respektive förvaltning är målen följande.

- Målet för kassa- och likviditetsförvaltningen är att främst säkra tillgången på kapital och sekundärt att få en så god avkastning på de likvida medlen som möjligt.
- Målet med skuldförvaltningen är att långsiktigt få så låga räntekostnader som möjligt med beaktande av risk.
- Det övergripande målet för övrig långsiktig medelsförvaltningen är att avsatta medel ska bidra till kommunens årliga resultat. Långsiktigt eftersträvas en real avkastning om 4 procent per år. Målsättningen är även att portföljen skall bidra med ett jämt resultat över tiden.

1.4 Giltighet och uppdatering

Denna finanspolicy fastställdes av Oskarshamns kommuns fullmäktige ÅÅÅÅ-MM-DD och gäller tillsvidare.

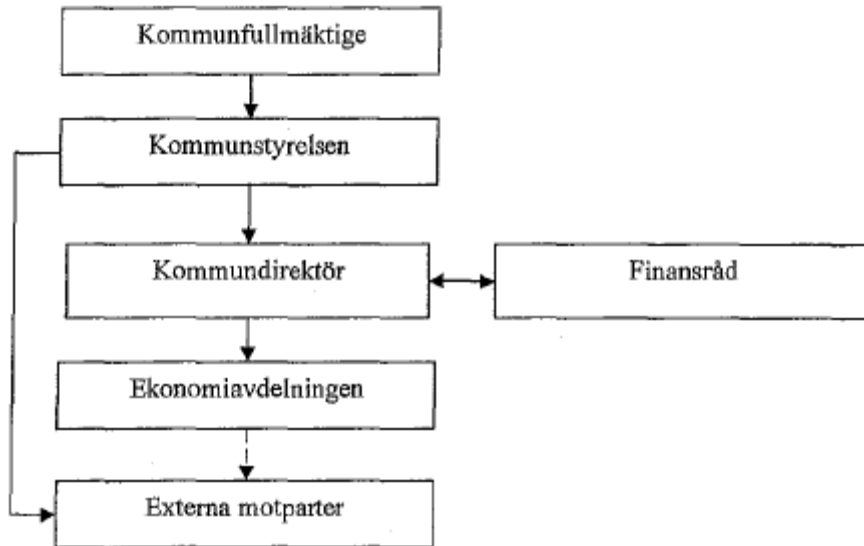
Finanspolicy för Oskarshamns kommun

Kommunstyrelsen ansvarar för att ta fram förslag till uppdateringar då detta krävs för att anpassa policyn till aktuella förhållanden inom Oskarshamns kommun eller till utvecklingen på de finansiella marknaderna. Kommunstyrelsen ska under sista kvartalet varje år göra en bedömning av behovet att uppdatera finanspolicyn. Finanspolicyn fastställs i kommunfullmäktige.

2. Organisation och ansvarsfördelning

2.1 Schematisk bild över organisation och ansvarsfördelning

Kommunstyrelsen bär det övergripande ansvaret för att kommunens tillgångar och skulder förvaltas i enlighet med denna policy som är fastställd av Kommunfullmäktige.

2.2 Kommunfullmäktiges ansvar

1. Det är kommunfullmäktiges ansvar att fastställa finanspolicyen.

2.3 Kommunstyrelsens ansvar

Det är kommunstyrelsen ansvar att:

1. Kommunstyrelsen bär det övergripande ansvaret för att kommunens tillgångar och skulder förvaltas i enlighet med denna policy som är fastställd av Kommunfullmäktige.
2. Årligen bedöma behovet av att uppdatera finanspolicyen.
3. Fastställa kapitalförvaltningens aktuella placeringsinriktning för att nå uttalad målsättning och risknivå inom ramen för denna Finanspolicy.
4. Besluta om anlitage av externa förvaltare.
5. Ta emot utvärderingar av förvaltningen samt följa upp dessa.
6. Besluta om att avveckla förvaltare som inte uppfyller kraven enligt punkt 9.6.

2.4 Kommundirektörens ansvar

1. Utse medlemmar i finansrådet

Om situationen kräver, fatta sådana beslut som innebär överträdelser mot denna finanspolicy om syftet är att minska kommunens finansiella risk. Sådana beslut är interimistiska till nästkommande kommunstyrelsemöte, då dessa ska rapporteras. Kommunstyrelsen ska då fatta definitivt beslut.

2.5 Finansrådets ansvar

Finansrådets är en rådgivande funktion för finansverksamheten inom Oskarshamns kommun. Finansrådet består av maximalt fem personer inklusive kommunens kommundirektör och ekonomichef. Övriga ledamöter ska vara externa och minst en person av dessa ska ha dokumenterad hög kompetens inom kapitalförvaltning. Kommundirektören utser de externa ledamöterna.

Det är finansrådets ansvar att:

1. Bevaka förvaltningen samt föreslå förändringar av förvaltningens aktuella placeringsinriktning för att nå uttalad målsättning och risknivå inom ramen för denna Finanspolicy.
2. Följa upp och utvärdera kapitalförvaltningen.
3. Följa upp och utvärdera externa förvaltare om sådana anlitas i kapitalförvaltningen.
4. Löpande ta emot riskrapporter från riskansvarig och följa upp dessa.
5. Göra fortlöpande bedömningar av att uppställda etiska och miljömässiga krav efterlevs.

2.6 Ekonomiavdelningens ansvar

Ekonomiavdelningens ansvar är att:

1. Ansvara för den löpande verksamheten inom finansverksamheten.
2. Vara sammankallande för finansrådets möten.
3. Besörja att riskrapporter tillhandahålls finansrådet.
4. Företräda kommunen gentemot extern part.
5. Ta fram förslag till uppdatering av finanspolicyn då detta behövs för att anpassa policyn till förändringar i förvaltningsverksamheten eller på den finansiella marknaden.
6. Utarbeta rutiner för intern kontroll (se avsnitt 2.7).

2.7 Intern kontroll

Med intern kontroll avses de kontrollmoment som ingår i administrationen av långsiktig medelsförvaltning. Kontrollen förutsätter att det finns erforderliga system och rutiner för

- instruktioner
- rapportering och uppföljning

- ansvarsfördelning i organisationen
- inventering av tillgångar
- redovisning

2.8 Attestinstruktion

Förutom ovanstående ansvarsfördelning gäller kommunens ordinarie attestinstruktion.

3. Generella principer

3.1 Etiska hänsynstaganden

Kommunen ska ta hänsyn till och visa ansvarsfullhet i sina placeringar. I detta hänsynstagande ska även en placerings finansiella risk och förväntade avkastning vägas in. Kommunen ska undvika att placera direkt i företag som systematiskt bryter mot internationella normer vilka finns formulerade i FN-konventioner och traktater gällande exempelvis mänskliga rättigheter och demokratiska principer. Detsamma gäller företag som systematiskt bryter mot lagar, förordningar eller konventioner inom miljöområdet i de länder där de är verksamma, eller som är vedertagna inom Sverige.

Placeringar ska vidare undvikas i värdepapper vars huvudsakliga exponering utgörs av företag med tillverkning eller försäljning av vapen eller annat krigsmateriel, pornografi, tobaksprodukter eller alkohol.

3.2 Ägarpolicy

Placeringar ska inte ske i sådan omfattning att Oskarshamns kommun får ett betydande inflytande i ett enskilt bolag. Denna begränsning gäller ej avseende intern utlåning inom kommunkoncernen.

4. Kassaförvaltning

Kassaförvaltningen avser förvaltningen av kortfristiga medel som ingår i den löpande verksamhetens kassaflödeshanteringen. I kassaförvaltningen ingår därmed inte egenfinansierad utlåning inom kommunkoncernen, kommunens långsiktiga kapitalförvaltning eller stiftelser. Förvaltningen av dessa medel regleras under kapitel 6-9.

Likviditetsplaneringen ska utvisa hur stort belopp kortfristiga medel, dvs. inom kassaförvaltning, som behövs i kommunen för att utjämna skillnader i in- och utbetalningsströmmarna de kommande 12 månaderna.

För att kommunen ska kunna fungera rationellt och klara av de löpande betalningarna måste betalningsmedel alltid finnas i beredskap. Betalningsberedskapen är beroende av tillgången på likvida medel, d v s sådana tillgångar som snabbt kan nyttjas till utbetalningar.

Kassaförvaltningen ska ske i intern regi.

Oskarshamns kommun ska tillämpa ett koncernkontosystem där kommunen och de kommunala bolagens penningflöden samordnas. Genom systemet uppnås räntebesparingar dels genom att överföringar sker automatiskt och dels genom att över- och underskott på olika underkonton utjämnas.

Rutinerna för saldohanteringen ska vara så utformade att inflytande medel genast används för utbetalningar, s.k. matchning. Överskott ska så snabbt som möjligt göras räntebärande.

4.1 Hantering av likviditetsrisk

En tillräcklig betalningsberedskap kan åstadkommas bl.a. genom att:

1. Hålla tillräckligt med omedelbart tillgängliga likvida medel eller realiserbara tillgångar för att möta identifierade betalningar.
2. Upprätthålla goda relationer med bank och försäkra sig att kommunen har tillgång till kortfristig upplåning i form av checkkredit.
3. Tillse att effektiv matchning av betalningsströmmar sker löpande.

4.2 Mål för kassaförvaltningen

Målet för kassaförvaltningen är att årligen ge ett positivt räntenetto.

4.3 Ränterisk

Inom ramen för detta regelverk får inom kassaförvaltningen placeringar med en duration överstigande ett år ej ske.

4.4 Medelöverföring till likviditetsförvaltningen eller från skuldförvaltningen

I det fall ett överskott av likviditet uppstår inom kassahanteringen som inte krävs för den löpande kassaflödeshanteringen kan medel avsättas för framtida nettokostnadsuttag över 100 procent, dvs. likviditetsförvaltningen.

Som en del av skuldförvaltningen ingår att försäkra sig om kreditlöften, om situationen är sådan att dessa måste aktiveras kan den dagliga hanteringen av lånade medel komma att ske inom kassahanteringen.

5. Likviditetsförvaltning

Kommunen har en likviditetsförvaltning för att över en period på flera år försäkra sig om att kunna möta nettokostnadsuttag överstigande 100 procent. För att effektivisera förvaltningen bör matchningsprincipen tillämpas vilket innebär att kommunen bör eftersträva att placeringar görs på motsvarande horisont som de utflöden kommunen beräknas ha.

5.1 Mål för likviditetsförvaltning

Målet för likviditetsförvaltningen är att säkra tillgången på kapital så att en god betalningsberedskap upprätthålls vid alla tillfällen. Vid placering av de likvida medlen

ska eftersträvas en så god avkastning som möjligt utan att säkerheten för den skall åsidosätts.

5.2 Tillåtna emittenter och motparter

Kreditrisk definieras som summan av exponeringen i placeringar och derivat.

Procenttalen i tabellen nedan avser andelar av portföljens marknadsvärde samt maxandel per emittentkategori.

Summan av exponeringen i emittentkategorierna får aldrig överstiga limiten för den högsta emittentkategorin i summeringen. Som exempel får summan av exponeringen i kategori C till E aldrig överstiga 60% inom durationsintervallet 1-3 år. Samma sak gäller för respektive durationskategori. S.k. SPV:er skall undvikas. För närmare definition av vad som avses med SPV se B Bilaga 2 till finanspolicyn.

Emittent/värdepapper	Duration	Emittent- kategori	Emittent- kategori	Emittent- kategori	Max andel per emittent
		K. 0 - 1 år	L. 1 - 3 år	M. 3-5 år	(dur. 0-1 år)
		$\sum K$ till M	$\sum L$ till M	M	
A. Stater, kommuner och landsting eller dess motsvarighet inom Euro-området, med rating om lägst AAA/Aaa eller av motsvarande stater, kommuner, landsting garanterat värdepapper		100%	100%	100%	100%
B. Värdepapper ¹ med rating om AAA /Aaa	$\sum B$ till E	100%	85%	70%	15% (25%)
C. Värdepapper med rating om AA- /Aa3	$\sum C$ till E	80%	60%	40%	10% (20%)
D. Värdepapper med rating om A- /A3	$\sum D$ till E	50%	30%	20%	5% (15%)
E. Värdepapper med rating om BBB-/Baa3	E	20%	10%	5%	5% (10%)

Om durationen på ett instrument är kortare än 1 år får kortfristig rating användas. Kort rating översätts till lägsta motsvarande långa rating i tabellen ovan. Översättningstabell återfinns under avsnittet definitioner.

Räntebärande värdepapper utan rating, men med statliga garantier faller under kategori C. Kommuner och landsting utan rating hamnar också i denna kategori. Ovanstående gäller rating enligt Standard & Poor's eller Moody's. Om låntagaren har rating från både Standard & Poor's och Moody's, krävs att minst en av dem ligger på angiven nivå.

1. Omfattar banker, bostadsinstitut, företag, kommuner och landsting eller motsvarande.

5.3 Ränterisk

Den genomsnittliga durationen på de inom likviditetsförvaltningen förvaltade medlen får ej överstiga 3 år. Enskilda värdepapper får ej ha en löptid eller duration som överstiger 5 år.

6. Skuldförvaltning

6.1 Upplåning koncernen

Ekonomiavdelningens finansfunktion ska handha hela kommunkoncernens upphandling av lån och fungera som internbank. Upphandlingen ska ske i nära samarbete med upplånande bolag/stiftelse. Härigenom försvinner den administrativa hanteringen av borgensåtagande. Kommunkoncernens totala lånevolym kan utnyttjas vid låneupphandlingar.

För att minska den finansiella risken för koncernen kan kommunen egenfinansiera kommunala bolag och stiftelser i den mån möjlighet finns och om det är ekonomiskt fördelaktigt. Som räntebas för lånen används primärt Swapräntan eller annan lämplig räntebas. Marginalen mellan upplåning och utlåning uppgår f.n. till 0,20 procent.

6.2 Upplåning kommunen

Kommunfullmäktige beslutar årligen i årsbudget om kommunens totala lånevolym. I lånevolymen ingår befintlig lånestock vid budgetårets ingång jämte beräknad utökning av lånestocken under budgetåret för finansiering av nyinvesteringar.

6.3 Målformulering

Vid upplåning ska sådana former väljas att krav på mycket låg risk tillgodoses och att – med beaktande av kravet på låg risk - lägsta möjliga finansieringskostnad eftersträvas. Genom att försäkra sig om kreditlöften kan olika risker begränsas.

6.4 Hantering av risker vid upplåning

Risker uppkommer i all finansiell verksamhet. För att åstadkomma riskspridning i upplåningen bör räntebindningstiden för olika lån spridas över tiden. Upplåning ska ske i konkurrens, till lägsta möjliga upplåningskostnad.

Den långsiktiga finansieringskostnaden beror på i första hand på val av löptid och strategi. Kommunen får använda sig av nedanstående instrument för att hantera risker i upplåningen:

- Ränteswappar
- Ränteoptioner

Ovan nämnda instrument får emellertid inte användas i ett isolerat eller spekulativt syfte. Varje kontrakt ska ha en direkt koppling till underliggande lån/placering och syftet med varje affär ska vara att skydda lånet/placeringen mot en ogynnsam ränteutveckling.

Det kan förutsättas att det efterhand tillkommer nya finansiella instrument. Uppstår oklarheter huruvida dessa faller inom ramen för finanspolicyn ska frågan behandlas av finansrådet och om nödvändigt, av kommunstyrelsen.

Affärer i ränteoptioner och ränteswappar bedöms av finansrådet.

6.4.1 Valutarisk

Förekommer stor räntedifferens mellan utländska och svenska räntor kan det finnas skäl för upplåning i utländska valutor. I en osäkrad utlandsupplåning finns alltid vissa riskmoment. Dessa risker måste kalkyleras och vägas mot de räntevinster som kan uppnås. Upplåning i utländsk ska alltid valutasäkras genom användning av valutaterminer eller valutaswappar.

6.5 Övrigt

Ekonomichefen verkställer kommunens upplåning inom ramen för av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen beslutade ramar. Samråd sker fortlöpande med finansrådet.

Lånehandlingar undertecknas av kommunstyrelsen utsedda personer.

7. Övrig långsiktig medelsförvaltning

7.1 Bakgrund

Kommunens pensionsmedelsförvaltning ligger sedan 2010 i Kalmar Läns Pensionskapitalförvaltning AB ("KLP"). Till kommunens övriga långsiktiga medelsförvaltning räknas finansiella tillgångar som förvaltas internt med syfte att generera en avkastning för att likvid- samt intäktsmässigt bidra till kommunens årliga resultat både på kort och på långt sikt. Till den långsiktiga medelsförvaltningen räknas förutom finansiella instrument även kommunens interna lån till dotterbolagen.

7.2 Analys

Den aktuella långsiktiga tillgångsfördelningen utgår ifrån en analys som ska genomföras regelbundet. Analysen har som syfte att tydliggöra möjliga placeringsstrategier för att möta målet samt förtydliga vilka risker som tas relativt målet.

7.3 Mål

Det övergripande målet för förvaltningen är att avsatta medel ska bidra till kommunens årliga resultat. Långsiktigt eftersträvas en real avkastning om 4 procent per år. Detta mäts som Konsumentprisindex (KPI) plus 4 procentenheter per år.

Målsättningen är även att portföljen skall bidra med ett jämt resultat över tiden.

7.4 Allokering och riskstrategi

För att nå det långsiktiga avkastningsmålet kommer en relativt stor del av portföljen placeras i riskfyllda tillgångar. För att undvika risken för stora negativa resultat enskilda år skall allokeringen styras så att förlustrisken i tillgångsportföljen vid gällande tidpunkt uppgår till maximalt 15 procent av initialt avsatt kapital när strategin tar sin början justerat för årliga uttag i portföljen. Detta mål kan komma att justeras över tiden.

Om portföljens tillgångar utvecklas negativt så att förlustrisken ökat skall detta leda till att andelen riskfyllda tillgångar minskas så att målet inte äventyras. Om tillgångarna

utvecklas positivt så att kommunen har en större marginal till målet kan andelen riskfyllda tillgångar ökas.

För att minska variationen i det bokförda resultatet kan kommunen löpande arbeta med att realisera överkurser för det årliga resultatmålet. För tillvägagångssätt och hänsynstaganden vid denna hantering se dokumentet "Närmare riktlinjer och tillämpningsanvisningar för avsnitt 7 i Oskarshamns kommuns finanspolicy".

7.5 Tillåtna tillgångsslag

Portföljens kapital får placeras i följande tillgångsslag:

- Räntebärande värdepapper noterade i svensk valuta .
- Svenska och utländska aktier samt aktierelaterade instrument.
- Alternativa tillgångar såsom hedgefonder, fastigheter eller andra finansiella placeringar som genom att ha låg korrelation till övriga tillgångar i portföljen är avsedda att minska portföljens totala risk.

7.6 Tillgångsfördelning

7.6.1 Totalportföljen

Procenttalen i följande tabell anges limiter för lägsta och högsta andel, som respektive tillgångsslag får utgöra av portföljens totala marknadsvärde.

TILLGÅNGSSLAG	FÖRDELNING		
	Minimiandel %	Normalandel %	Maximiandel %
Aktier	0	50	60
Realräntor	0	0	50
- Duration	0 år	10 år	20 år
Nominella räntor	30	50	100
- Duration	0 år	3 år	5 år
Alternativa placeringar	0	0	20
Likvida medel	0	0	10

Beräkning av portföljens värde och limit

Vid beräkning av limit skall portföljens tillgångar värderas med ledning av gällande marknadsvärde. Om sådant saknas får ekonomichefen på objektiv grund fastställa värdet. Grunderna för värderingen skall dokumenteras.

Åtgärder vid limitavvikelse

Om limit överskrids ska tillgångar avyttras i motsvarande mån så snart lämpligen kan ske, dock senast inom 60 dagar efter överträdelsen, varvid skälig hänsyn ska tas till den risk som överskridandet innebär för portföljen som helhet. Motsvarande gäller om limit underskrids, varvid tillgångar anskaffas så snart det lämpligen kan ske.

Vidare ska över- respektive underskridandet rapporteras snarast till finansrådet och kommunstyrelsen.

7.6.2 Aktieplaceringar

Portföljens svenska och utländska aktier ska vara börsnoterade. Detta innebär att aktierna ska vara föremål för regelbunden handel på auktoriserad marknadsplats som är öppen för allmänheten och som styrs under tillsyn av myndighet. Utländska värdepapper som noteras på Stockholmsbörsen inkluderas ej i svenska aktier. Vid nyintroduktioner kan avsteg från börsnotering göras under förutsättning att aktierna har för avsikt att börsnoteras inom ett år.

Högsta andel investerat i en enskild aktie är 10 procent av aktieportföljen. Undantag från detta får göras om ett enskilt bolag har en indexvikt (för svenska aktier SIX Return Index, för utländska aktier MSCI World Index) som överstiger 10 procent kan maximalt upp till bolagets indexvikt investeras.

Blankning av enskilda värdepapper får ej ske. Utlåning av innehavda aktier är inte tillåtna.

Vid investering i fonder eller strukturerade produkter ska limit, emana ovan beaktas och underliggande tillgång fördelas på respektive emittentom underliggande tillgång är aktier. Vidare skall inte investering i strukturerade produkter och fonder som innehåller belåning inom instrumentet ske.

7.6.2.1 Valutasäkring av aktieplaceringar.

Investering i aktiefonder och enskilda aktier i annan valuta än SEK bör valutasäkras.

Vid investering i fonder där de underliggande aktierna är noterade i annan valuta än SEK, och även om fondandelarna handlas i SEK skall särskilt beslut tas om valutasäkring skall göras eller ej.

7.6.2.2 Strukturerade produkter

Vid placeringar i strukturerade produkter ska nominellt belopp vara kapitalgaranterat till 100% med maximalt 10% överkurs.

Vid investering i strukturerade produkter ska produkten klassas under tillgångslagen enligt definitionen av marknadsrisker. Vilken tillgångsklass produkten får beror på vilken exponering produkten har mot underliggande tillgångar .. Vid klassificering av tillgångslag aktier skall dock emittenten/garanten av den strukturerade produkten lägst ha kreditbetyget A- / A3. Vidare skall s.k. SPV:er undvikas. För närmare definition av vad som avses med SPV se B bilaga till finanspolicy

För tillvägagångssätt och hänsynstaganden vid investering i strukturerade produkter se vidare dokumentet "Närmare riktlinjer och tillämpningsanvisningar för avsnitt 7 i Oskarshamns kommuns finanspolicy"

Den geografiska fördelningen på aktieportföljen skall vara fördelat enligt tabellen nedan.

Geografisk exponering i aktieportföljen	FÖRDELNING		
	Minimiandel %	Normalandel %	Maximiandel %
Svenska Aktier	0	40	50
Globala Aktier	50	60	100

7.6.2.3 Derivat och optioner

Derivatinstrument får användas inom tillgångsslaget aktier. Vid användandet av dessa instrument skall uteslutande införskaffandet av rättigheter beaktas, dock med undantag för användandet av s.k. ”covered call” d.v.s. iklädande av skyldighet att sälja aktier till en förutbestämd kurs. En förutsättning för användning av derivatinstrument i allmänhet och ”covered call” i synnerhet är att det finns en direkt koppling till en underliggande aktieposition och att leveranskapacitet bibehålls under derivatinstrumentets hela löptid. Införskaffande av rättigheter skall först och främst ske för att skydda kapitalet mot kursrisker i investeringsfonder.

7.6.3 Räntebärande placeringar

Kreditrisk definieras som summan av exponeringen i placeringar och derivat. Procentalen i tabellen nedan avser andelar av portföljens marknadsvärde samt maxandel per emittentkategori. Summan av exponeringen i emittentkategorierna får aldrig överstiga limiten för den högsta emittentkategorin i summeringen. Som exempel får summan av exponeringen i kategori C till E aldrig överstiga 60% inom durationsintervallet 1-3 år. Samma sak gäller för respektive durationskategori. S.k. SPV:er skall undvikas. För närmare definition av vad som avses med SPV se B Bilaga 2 till finanspolicyn.

Emittent/värdepapper	Duration	Emittent-kategori K. 0 - 1 år	Emittent-kategori L. 1 - 3 år	Emittent-kategori M. 3-7 år	Emittent-kategori N. >7 år	Max andel per emittent (dur. 0-1 år)
		$\sum K$ till N	$\sum L$ till N	$\sum M$ till N	N	
A. Stater, kommuner och landsting eller dess motsvarighet inom Euro-området, med rating om lägst AAA/Aaa eller av motsvarande stater, kommuner, landsting garanterat värdepapper		100%	100%	100%	100%	100%
B. Värdepapper ² med rating om AAA /Aaa	$\sum B$ till E	100%	85%	70%	60%	15% (25%)
C. Värdepapper med rating om AA- /Aa3	$\sum C$ till E	80%	60%	40%	25%	10% (20%)
D. Värdepapper med rating om A- /A3	$\sum D$ till E	50%	30%	20%	10%	5% (15%)
E. Värdepapper med rating om BBB-/Baa3	E	20%	10%	5%	0%	5% (10%)

2. Omfattar banker, bostadsinstitut, företag, kommuner och landsting eller motsvarande.

Om durationen på ett instrument är kortare än 1 år får kortfristig rating användas. Kort rating översätts till lägsta motsvarande långa rating i tabellen ovan. Översättningstabell återfinns under avsnittet definitioner.

Kommunens interna utlåning till bolag inom kommunkoncernen är exkluderad dessa krav på kreditrating.

Räntebärande värdepapper utan rating, men med statliga garantier faller under kategori C. Kommuner och landsting utan rating hamnar också i denna kategori. Ovanstående gäller rating 2. Omfattar banker, bostadsinstitut, företag, kommuner och landsting eller motsvarande enligt Standard & Poor's eller Moody's. Om låntagaren har rating från både Standard & Poor's och Moody's, krävs att minst en av dem ligger på angiven nivå.

Vid investering i strukturerade produkter ska limiterna ovan beaktas och underliggande tillgång fördelas på respektive emittent om underliggande tillgång är räntebärande värdepapper.

7.6.4 Alternativa investeringar

Genom att investera i tillgångar som uppvisar låg korrelation med den befintliga portföljen kan den totala portföljrisken reduceras och avkastningen höjas. Exempel på sådana tillgångar är fastigheter, valutor, råvaror och hedgefonder. Investeringar klassas som alternativa efter exponering snarare än den juridiska form som investeringen görs i. Mot bakgrund av detta är investeringar i de nämnda tillgångarna tillåtna. Syftet med en investering i dessa tillgångar får dock endast vara att minska den totala portföljrisken. Om korrelationen mellan tillgången och den övriga portföljen skulle förändras på ett sådant sätt att tillgången ökar portföljens totala risk ska tillgången säljas så snart det är praktiskt genomförbart.

7.6.5 Index

Som benchmark för de olika tillgångsslagen ska följande index användas:

Tillgångsslag	Index
Svenska nominella räntebärande värdepapper	OMRX Bond eller motsvarande
Svenska aktier	SIX Portfolio Return eller motsvarande
Utländska aktier	MSCI World (total return i SEK) eller motsvarande
Alternativa tillgångar	Relevant jämförelseindex för den aktuella investeringen

7.6.6 Valuta

Räntebärande placeringar i annan valuta än SEK bör valutasäkras. För tillvägagångssätt och hänsynstaganden vid denna hantering se dokumentet "Närmare riktlinjer och tillämpningsanvisningar för avsnitt 7 i Oskarshamns kommuns finanspolicy"

7.6.7 Investeringsfonder

Godkända investeringsfonder inom tillgångsslagen är fonder från fondbolag som bar erforderligt tillstånd av Finansinspektionen eller motsvarande utländsk myndighet.

8. Motparter och förvaring

8.1 Motparter

Godkända motparter vid transaktioner med kommunens tillgångar är

- Värdepappersbolag som har Finansinspektionens tillstånd för handel med finansiella instrument för annans räkning i eget namn, enligt 2 kap 1 § lag (2007:528) om värdepappersmarknaden efter att godkända avtal är undertecknade av båda parter.
- Utländska institutioner som har tillstånd motsvarande det som anges enligt ovan och som står under tillsyn av myndigheter eller annat behörigt organ, efter att godkända avtal är undertecknade av båda parter.

Godkända motparter vid förvaltning av kapital är:

- För diskretionär förvaltning de värdepappersbolag som har finansinspektionens tillstånd enligt 2 kap 1 § lag (2007:528) om värdepappersmarknaden.
- Fondbolag som har erforderligt tillstånd av Finansinspektionen enligt 2004:46 lagen om investeringsfonder.

Transaktioner ska ske enligt principen betalning mot leverans. Undantag från denna princip är tillåten vid tillfällen då det normala förfarandet är annat, såsom vid nyemissioner och köp av fondandelar.

8.2 Förvar

Förvalt kapital ska förvaras hos värdepappersbolag som har:

- Finansinspektionens tillstånd att ta emot värdepapper för förvaring, enligt 2 kap 2 § lag (2007:528) om värdepappersmarknaden, efter det att godkända avtal är undertecknade av båda parter.
- Utländska institutioner som har tillstånd motsvarande det som anges i punkten ovan och som står under tillsyn av motsvarigheten till Finansinspektionen eller annat behörigt organ.

9. Selektion och avvecklingskriterier för förvaltare

9.1 Val av förvaltare

Vid diskretionär förvaltning ska kommunen anlita förvaltare med lång erfarenhet och dokumenterat goda historiska resultat.

9.2 Extern förvaltares behörighet

Godkända motparter vid förvaltning av kapital är:

- För diskretionär förvaltning de värdepappersbolag som har finansinspektionens tillstånd enligt 2 kap I § lag (2007:528) om värdepappersmarknaden.
- Fondbolag som har erforderligt tillstånd av Finansinspektionen enligt 2004:46 lagen om investeringsfonder.

9.3 Formella handlingar

Vid beslut av kommunstyrelsen att anlita extern förvaltare av hela eller delar av portföljens tillgångar ska sådant uppdrag grundas på skriftligt avtal. Detta avtal skall även innehålla ansvarsförsäkran från extern förvaltare om följande av kommunens finanspolicy och riktlinjer.

9.4 Andel av kapitalförvaltarens förvaltade kapital

Kommunens kapital får inte utgöra mer än 10 procent av förvaltarens totala förvaltade kapital.

Vid placering i fonder får kapitalet inte utgöra mer än 10 procent av fondens totala förvaltade kapital.

9.5 Urvalskriterier

Vid upphandling av förvaltningstjänster ska minst tre förvaltare bjudas in till anbudsgivning.

Vid val av förvaltare kommer en samlad bedömning av följande kriterier att ligga till grund för beslut.

- Historisk prestanda av befintlig portfölj relativt andra placeringar med liknande placeringsinriktning och risk
- Organisation; ägarförhållanden och finansiell styrka
- Ansvarig förvaltares kompetens och erfarenhet
- Förvaltningsresurser inom det aktuella placeringsområdet
- Arbetssätt; investeringsfilosofi och investeringsmetodik
- Riskhantering och intern kontroll
- Administration och rapportering
- Pris

9.6 Utvärdering av förvaltare och fonder

Avvecklingskriterier anges i syfte att kommunen ska kunna avgöra när förvaltningstjänster inte längre är önskvärda.

I händelse av att förvaltare:

1. inte förmår att förklara det uppkomna resultatet
2. avviker från den av förvaltaren uppställda placeringsprocessen
3. underpresterat valt jämförelseindex under en tvåårsperiod
4. förtroende förbrukas

10. Rapportering och uppföljning

10.1.1 Rapporteringens syfte

Rapporteringens syfte är . att informera om portföljens resultat och portföljens exponering i relation till de fastställda limiterna i denna placeringsföreskrift.

Aktuell risk i portföljen ska anges i förhållande till riskbegränsningen mot förvaltningsmålet, dvs. den absoluta förlustrisken.

10.1.2 Ansvar

Samtliga personer och parter delaktiga i arbetet med portföljen ska omedelbart rapportera om händelser som inte kan betraktas som normala i placeringsverksamheten.

10.1.3 Rapportering

Rapporter ska sammanställas enligt följande schema

Rapport	Mottagare och rapportansvarig	Periodicitet	Innehåll
Månadsrapport	Externa förvaltare och extern riskkontrollfunktion till ekonomiavdelningen	Månad	Aktuell portfölj, risk och avkastningsmått, genomförda affärer. Se punkt 10.1.4
Styrelserapport	Kommunstyrelsen från ekonomiavdelningen	Kvartal	Aktuell portfölj, risk och avkastningsmått, genomförda affärer. Skriftlig kommentar avseende förvaltning
Årsrapport	Kommunstyrelse och kommunfullmäktige från ekonomiavdelningen	Årligen	Aktuell portfölj, risk och avkastningsmått, genomförda affärer. Skriftlig kommentar avseende förvaltning. Se punkt 10.1.5
Avvikelse rapport	Kommunstyrelsen, kommundirektören från ekonomiavdelningen	Årligen och på förekommen anledning	Inträffade överträdelser av placeringspolicyn
Utvärdering	Finansrådet från oberoende part	Årlig	Oberoende utvärdering av portföljen se punkt 10.2.2

10.1.4 Rapportering från externa förvaltare och extern riskkontrollfunktion

Senast fem bankdagar efter månadens utgång ska förvaltarna och riskkontrollfunktionen rapportera till ekonomiavdelningen om portföljens

- a) Aktuell avkastning i förhållande till målet.
- b) Aktuell risk i portföljen. Denna ska anges i förhållande till riskbegränsningen mot förvaltningsmålet, dvs. hur stor sannolikheten är att portföljen skall falla under 85% av avsatt kapital.
- c) Marknadsvärden för tillgångarna och relation till bokfört värde
- d) Avkastning under månaden, under året samt från portföljens start
- e) Procentuella fördelningen mellan olika tillgångsslag
- e) Förändringar i innehavet av värdepapper samt i förekommande fall förändringar i värdepappernas kreditbetyg under månaden
- f) Genomsnittliga löptider och räntekänslighet för innehavet av räntebärande värdepapper
- g) Eventuella avvikelser från placeringsreglerna i denna placeringsföreskrifter, avvikelserns orsak samt vidtagen åtgärd / förslag till åtgärd
- h) Prestation relativt jämförelseindex samt förvaltningens konsistens grad enligt avsnitt 4 eller 5. För definition av konsistensgrad se B bilaga 2 definitioner av inom finansmarknaden förekommande uttryck.

10.1.5 Årsrapport

Ekonomiavdelningen sammanställer en årsrapport som utgörs av kvartalsrapporten avseende fjärde kvartalet, en skriftlig redogörelse över det gångna årets placeringsverksamhet samt en bedömning av det kommande årets utveckling.

Arsrapporten ska tillställas kommunstyrelsen inom två månader efter räkenskapsårets utgång.

Redogörelse för kommunfullmäktige ska ske i samband med presentation av årsredovisningen för det aktuella räkenskapsåret.

10.2 Uppföljning

10.2.1 Uppföljningens syfte

Uppföljningens syfte är att löpande hålla sig informerad om portföljens resultat, förändringar i sammansättningen av tillgångar samt förändringar i risknivå.

Det är av yttersta vikt att alla parter är medvetna om att alla placeringar genomgår cykler, varför det kommer att finnas tidsperioder när placeringsmålet ej uppfylls eller när enskilda förvaltare misslyckas med att nå sina förväntade avkastningsmål. Avkastningsmålet bör dock kunna uppnås över en femårscykel.

10.2.2 Årlig utvärdering

Förvaltningen ska årligen utvärderas vilket kan ske av extern motpart. Utvärderingen ska genomföras såväl totalt som per tillgångsslag. Eventuella externa förvaltare ska utvärderas separat.

A BILAGA 1 Definition på risker och tillgångsslag

A.1.1 Marknads risker

Begreppet risk definieras i detta sammanhang som "hur mycket avkastningen varierar över tiden".

Risk mäts i standardavvikelse som är en angivelse på hur mycket avkastningen, vid ett antal observationer, avviker från sitt medelvärde. Standardavvikelsen benämns även volatilitet.

A.1.2 Ränterisk

Med ränterisk menas vanligen hur avkastningen på en räntebärande tillgång påverkas av en förändring av räntan. Ränterisken kan delas in i en prisrisk och en återinvesteringsrisk. Prisrisken är ett mått på hur priset på ett räntebärande värdepapper förändras vid en ränteförändring. Eventuell direktavkastning på en obligation utbetalas via kuponger under obligationens löptid. Återinvesteringsrisken uttrycker hur avkastningen av de medel som återinvesteras i samband med

kupongutbetalningar påverkas av en ränteförändring. Dessa båda risker motverkar varandra. Storleken på ränterisken påverkas av räntornas utveckling och av tillgångens räntekänslighet; duration.

A.1.3 Valutarisk

Risken för att erhålla en värdförändring i tillgångar och skulder till följd av förändringar i valutakurserna. Valutarisken avser värdförändringar på utländska tillgångar beroende på valutakursförändringar. Valutarisken mäts som en procentuell andel av de utländska tillgångar som ej är valutasäkrade. Valutarisken kan begränsas genom att ange hur stor del eller hur stort belopp av portföljen som får utsättas för valutarisk

A.1.4 Likviditetsrisk

För tillgångar avses med likviditetsrisk risken att en tillgång inte går att realisera till förväntat pris,

eller till ett väsentligt reducerat pris, vid önskat tillfälle.

För skulder och inom likviditetsförvaltningen avses med likviditetsrisk risken för att inte kunna infria sina betalningsförpliktelser vid förfallotidpunkten utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt.

A.1.5 Kredit och motpartsrisk

Kreditrisken anger risken att emittenten inte kan svara upp mot sina åtaganden, tex till följd av en betalningsinställelse. Kreditrisken värderas genom att det krävs en högre ränta ju längre en investering är och desto högre risken för betalningsinställelse är. Motpartsrisken är att en motpart inte kan fullfölja affärstransaktionen till likvid och att placeraren inte erhåller den upparbetade potentiella vinst som finns i transaktionen.

A.1.6 Aktie kursrisk

Med aktiekursrisken avses hur avkastningen på aktier påverkas av förändringen av kursen på de aktier som ingår i portföljen. Det är ovanligt att företag noterade på börsens Large Cap-lista

Oskarshamns kommun

ställer in betalningarna eller blir rekonstruerade till en mycket låg aktiekurs, men det kan däremot förekomma stora kursfall. Aktiekursrisken omfattar dock även kursförändringar på aktier under normala marknadsförhållanden.

A.1.7 Matchningsrisk

Med matchningsrisk avses risken att nettot av tillgångar och skulder minskar till följd av att tillgångarnas sammansättning inte motsvarar skuldernas.

Finansieringsrisk

Finansieringsrisk innebär att medel inte kan lånas upp, alternativt till kraftigt ökade kostnader. Orsaken kan vara kommunens sjunkande kreditvärdighet eller störningar i det finansiella systemet.

Refinansieringsrisk .

Refinansieringsrisk innebär att det i vissa situationer kan vara svårt att till fördelaktiga villkor placera om stora volymer lån. Refinansieringsrisken i portföljen är större om betydande belopp ska placeras om vid ett enda tillfälle i jämförelse med om mindre lånebelopp förfaller över en längre tidsperiod.

Operativa Risker

Operativ risk definieras som risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade interna processer, mänskliga fel; felaktiga: system eller externa händelser. I praktiken omfattar detta exempelvis omfatta förluster i piaderfugar som strider mot

fastlagda bestämmelser. En god intern kontroll syftar till att begränsa de operativa riskerna.

Definition av tillgångsklasser

A.1.8 Likvida medel

Med likvida medel avses inlåning utan bindningstid i bank.

A.1.9 Räntebärande placeringar

Med räntebärande placeringar avses svenska och utländska penningmarknadsinstrument, förlagsbevis och obligationer. Räntebärande instrument inkluderar realränteobligationer.

Räntebärande instrument omfattar även fonder och derivatinstrument där den underliggande tillgången utgörs av denna typ av placeringar.

Placering får ske i investeringsfonder vars placeringsinriktning i allt väsentligt överensstämmer med bestämmelserna i denna placeringspolicy och som står under tillsyn av myndighet eller annat

behörigt organ i EU-land.

A.1.10 Aktieplaceringar

Med aktieplaceringar avses på svenska börsen handlade aktier och utländska aktier och aktierelaterade instrument, exempelvis svenska och utländska depåbevis, konvertibla skuldebrev samt teckningsrätter.

21

Oskarshamns kommun

Aktieplaceringar omfattar även fonder och derivatinstrument där den underliggande tillgången utgörs av denna typ av placeringar eller ett erkänt aktieindex

Vid placering i fond som investerar i olika tillgångsslag, såsom blandad fond, ska fondens placeringar, enligt senast kända fördelning, fördelas på portföljens tillgångsslag.

A.1.11 Alternativa placeringar

Placeringar utöver ovanstående definitioner betecknas med ett sammanfattande namn för alternativa placeringar. Exempel på alternativa investeringar är hedgefonder och strukturer som ej faller i ovanstående.

Oskarshamns kommun

B BILAGA 2 DEFINITIONER AV INOM FINANSMARKNADEN FÖREKOMMANDE UTTRYCK

Alfa Riskjusterad under- eller överavkastning. Visar skillnaden mellan vad portföljen avkastat och vad den borde ha avkastat med hänsyn tagen till Beta.

ALM Asset Liability Management (ALM), har för avsikt att tillse att skulder är durationsmatchade med tillgångarna.

Beta Marknadsrisk. Mäter den del av risken som inte kan diversifieras bort. Visar hur en portfölj förväntas röra sig i förhållande till marknaden.

Benchmark Ett jämförelseobjekt för en portföljs avkastning. Benchmark kan ofta vara något specifikt marknadsindex eller kombinationer av index.

Derivatinstrument Ett instrument vars värde baseras på och följer värdet på ett underliggande värdepapper, tex statsskuldsväxlar eller aktier.

Exempel på derivatinstrument är optioner och terminer.

Diskretionär förvaltning Förvaltaren genomför transaktioner för kunds räkning i den utsträckning och med de begränsningar som fastställts i avtal och fullmakt.

Diversifiering Fördelning av en portföljs placeringar inom och mellan olika tillgångsslag/marknader i syfte att minska risken och/eller höja avkastningen i en portfölj.

Duration Beskrivs ibland som en obligations vägda genomsnittliga återstående löptid. Måttet beskriver obligationens räntekänslighet, dvs hur mycket priset på obligationen ändras när räntenivån ändras med en procentenhet. Durationen bestäms av obligationens och kupongernas återstående löptid, kupongernas storlek samt räntenivån. Durationen för en sk nollkupongare är lika med dess löptid och för en kupongobligation lägre än dess löptid.

Emittent Utgivare av finansiella instrument

23

Oskarshamns kommun

Exponering

Index

Kreditrisk

Det värde, uttryckt i kronor eller i procent av den totala portföljen, som förändras på grund av förändringar i kursen/räntan på ett värdepapper.

Mått på en marknads eller delmarknads värdeutveckling, tex Affärsvärldens generalindex

-, , -' > . - - - - -"

M[~]f 1 ! ; . , ¥) .

A3

'&Erx..

< 8632 . . . •13aå3: ..

-----Eiä:1-----

Caa1

Caa2'••

Cca3

Ca'H'r/ ••:

C

Konsistensgrad Mått på hur stor andel under en given tidsperiod som en förvaltare överträffat givet jämförelseindex mätt i procent. Mäts vanligtvis per månad eller år

Likvida medel

Likviditet

Medel på bankräkning och dylikt

Mått på omfattningen av handeln, eller omsättningen, i ett instrument eller på en marknad. Även benämning för kassamedel.

Oskarshamns kommun

Limit

Löptid

Marknadsvärde

Motpartsrisk

Obligation

Option

Placeringshorisont

Portfölj

Rating

Ränterisk

Sharpekvot

SPV

Riskenivå som begränsar innehav av finansiella instrument

Den tid som återstår till ett värdepappers förfall

Värdet av entillgång (eller en hel portfölj) till kapitalmarknadens rådande prisnivå

Risken att motpart, tex fondkommissionär, inte fullföljer ingångna affärstransaktioner på avsett sätt

Skuldebrev med löptid över ett år

Avtal som ger innehavaren rätten - men inte skyldigheten att köpa (köption) eller sälja (säljoption) en viss tillgång till ett förutbestämt pris under en viss förutbestämd tidsperiod.

Utfärdaren av optionen har skyldighet att sälja (köption) eller köpa (säljoption) tillgången

Den tidsperiod under vilken de förvaltade medlen ska vara investerade

En förmögenhet som är placerad i olika tillgångar

Av kreditväderingsinstitut gjord bedömning av sannolikheten för att en skuld kommer att regleras på överenskommen tidpunkt

Hur avkastningen på ett räntepapper påverkas av en förändring i marknadsräntan. Graden av ränterisk ökar med värdepapperets återstående löptid. Kan delas in i prisrisk och likviditetsrisk

Överavkastning i relation till jämförelseindex.

Överavkastningen sätts i relation till s k total risk (standardavvikelse)

(Special Purpose Vehicle) Speciellt bolag upprättat med enskilt syfte att t.ex. ombesörja inköp av kreditfordringar från banker och finansiella institut och emittering av obligationer för räntemarknaden. SPV s kreditbetyg är detta fall speciellt avhängigt betalningsförmågan hos de inköpta fodringarna då de ofta utgör de enda tillgångarna i bolaget. Kreditbetyget

tenderar att försämras i takt med att antalet betalningsinställelser bland kreditfodringarna ökar. Denna typ av SPV används från tid till annan i samband med konstruktion av strukturerade produkter

25

Oskarshamns kommun

Teckningsoption

Terminskontrakt

Tillgångsslag

Tracking Error

Skuldebrev förenad med optionsrätt till nyteckning

Avtal med skyldigheten att köpa eller sälja en viss tillgång till ett förutbestämt pris vid en förutbestämd tidpunkt.

Räntebärande värdepapper och aktier är exempel på tillgångsslag

Riskmått som uttrycker portföljens värdefluktuation i relation till portföljens benchmark.